

ПРАВНА ЗАЩИТА НА ДОМЕЙН ИМЕ

гл. ас. д-р Петър Топуров

Институт за държавата и правото при БАН, България

Реюме: Публикацията има за предмет на изследване правната защита на домейн имената в контекста на тяхното притежание при наличие на основание за това. Анализирани са понятието за домейн име и характерът на правата, с които е свързано регистрирането му, както и защитата, която правният ред предвижда с оглед разрешаване на спорове между лица, които имат различни основания за ползването на дадено домейн име. Акцент се поставя върху предварителната проверка в рамките на регистрацията на домейн име, последващото арбитражиране, защитата по съдебен ред и пред Комисията за защита на конкуренцията.

Направен е извод за наличието на широк кръг от правни средства, които засегнатите лица биха могли да използват, както и от необходимостта от изрично уреждане на принципите, въз основа на които следва да бъде изградена уредбата на средствата за защита на правата върху домейн имена.

Ключови думи: домейн име, защита на домейн имена, спорове за домейн име, регистрацията на домейн име, права във връзка с регистрацията на домейн име

LEGAL PROTECTION OF A DOMAIN NAME

Assist. Prof. Petar Topurov, PhD

Institute for the State and the Law at the BAS, Bulgaria

Abstract: The publication explores the legal protection of domain names in the context of their possession based on a legitimate title. It analyzes the concept of a domain name and the legal nature of the rights associated with its registration, as well as the mechanisms provided by the legal system to resolve disputes between parties asserting competing claims to a given domain name. The focus is placed on the preliminary checks during the registration process, subsequent arbitration procedures, judicial remedies, and actions before the Commission on Protection of Competition.

The study concludes that there exists a broad range of legal remedies available to affected parties, while also emphasizing the need for a clear regulatory framework grounded in explicit principles governing the legal protection of domain name rights.

Key words: domain name, protection of domain names, domain name disputes, domain name registration, rights associated with domain name

С благодарност към проф. д-р Поля Голева

I. Увод

Настоящата публикация има за цел да анализира понятието за домейн име и характера на правата, с които е свързано регистрирането му, както и защитата, която правният ред предвижда с оглед на разрешаването на спорове между лица, които имат различни основания за ползването му. Акцент се поставя върху предварителната проверка в рамките на регистрацията на домейн име, последващото арбитриране, защитата по съдебен ред чрез защитата на други права, от които регистрантът черпи основанието за регистрирането на домейн името, както и чрез установяването и санкционирането на нарушение на забраните за нелоялна конкуренция.

II. Понятие за домейн име

1. За да се дефинира и анализира правната природа на домейн имената е необходимо да бъде разгледано тяхното историческо развитие. През 1984 г. е създадена системата за имената на домейни (DNS). Целта е да бъде създадена организация, която да спомага за преобразуването на домейн в IP адреси, като по този начин се улеснява търсенето в интернет – първоначално разпознаването в интернет се е осъществявало само чрез цифрови адреси. Чрез въвеждането на домейн имената достъпът до определена информация в интернет е станал много по-бърз и лесен. За първи път домейн име е регистрирано през 1985 г., като от 1995 г. регистрацията на домейни става платена. Държавната агенция в САЩ, National Science Foundation, дава право на технологичната компания Network Solutions да таксува всяка регистрацията на домейн име.

През 1998 г. департаментът по търговията на правителството на САЩ изготвя предложение за приватизиране на *Domain Name System (DNS)*, която по това време е под контрола на американското правителство. Основава се неправителствената организация *the Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN)*, която осъществява дейности във връзка с регистрацията на IP адреси, поддържането на домейните от първо ниво, въвеждане на нови домейни и др. Управлението на домейн разширенията се извършва от организации, наречени регистратори, която отговорност им е дадена от *ICANN*.

Домейните се разделят на нива – такива от първо ниво (.com, .gov, домейните на отделните държави, региони и наднационални организации (.bg, .de, .fr и .eu) и домейни от второ ниво – означението преди точката, след която следва домейнът от първо ниво

(**uni-plovdiv.bg**¹). Управлението на домейните от първо ниво с национален код „.bg“ е делегирано на „Регистър.БГ“ ООД, който предоставя регистрация, поддръжка и управление на домейните от областта .bg и подобластите. През 2003 г. е учредена организацията *EURid* (Европейски регистратор на имена на домейни) за управлението на домейни от първо ниво .eu. В настоящия текст правната защита на правата върху домейн ще бъде изследвана в контекста на защитата на домейните от първо ниво „.bg“.

2. Българският правен рег съдържа легална дефиниция на домейн имената. § 1, т. 6 ДР от Закона за електронната търговия (ЗЕТ) дефинира наименованието на домейн като **„буквено или буквено-цифрово означение на електронен адрес, осигуряващ идентифицирането на ресурс, компютър или група компютри в интернет мрежа посредством стандартизиран интернет протокол за пренос на данни“**. Чл. 1.3. на Общите условия на Регистър.бг също определят домейна като **име**, образувано от букви и/или цифри, като в него може да се включва знакът „-“, словосъчетание, образувано от интернет име, съчетано с окончание, съответстващо на някоя от допустимите области². Въз основа на тези дефиниции може най-общо да определим домейн името като **означение, което осигурява по-лесната идентификация на ресурси в интернет**³.

¹ Нивата на домейн може да са повече от две, като може да има и до 127 субдомейна. Така например *law.uni-plovdiv.bg* се явява субдомейн на *uni-plovdiv.bg*. Бел. рег. – съгласно ал. 2 от Съображенията на Регламент 2019/517 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 г. относно реализацията и функционирането на домейна от първо ниво .eu и за изменение и отмяна на Регламент (ЕО) № 733/2002 и отмяна на Регламент (ЕО) № 874/2004 на Комисията: „Домейнът от първо ниво .eu е един от най-големите домейни от първо ниво с код на държава“. Затова тук според редактора е по-точно домейнът .eu да бъде отнесен към домейните от първо ниво с код на държавата, които се запазват за държави и региони. Наднационалните организации обикновено са с домейн .org, който според йерархическата структура е домейн от първо ниво (gTLD (Generic Top-Level Domains)).

² Области, в които се извършва регистрация на имена от Регистър.бг – област от първо ниво: .bg; областите от второ ниво включват цялата латинска азбука (от .a.bg; .b.bg; .c.bg и т. н. до .z.bg включително), както и числата от 0 до 9 (например .1.bg и .9.bg) – вж. чл. 1.2. от действащата от 1 септември 2024 г. и до момента версия 4.10 на Общите условия на Регистър.бг (https://www.register.bg/tld_user_reg/documents/bg/terms_and_conditions-v4.10.pdf).

³ Някои автори го характеризират като словесно-цифрено означение на поддържаните в интернет страници – вж. Драганов, Ж. Правен режим на означенията. С., Сиела. (Draganov, Zh. Praven rezhim na oznacheniyata. S., Siela.) 2006, с. 115.

3. Становищата в съдебната практика относно правната природа на домейн имената не са единни. В част от нея те се свързват с притежание на право върху него, което не е абсолютно по характер, а относително, защото оправомощава своя титуляр да го използва в мрежата и задължава съответния регистратор да не го разрешава за ползване от друго лице⁴. В други съдебни решения се говори за „собственически права“ върху домейни⁵.

4. Подобно противоречие съществува и в правната теория⁶. Според някои автори правата върху домейн имената са особен вид собственически права, като домейнът съответства на идеята, че отделна част от виртуалната среда е подчинена на контрол от определен владеец⁷. Според други автори правото върху домейн име е относително⁸.

5. Във връзка със съществуващото противоречие следва да се сподели тезата, че домейн имената притежават самостоятелно битие, което излиза извън рамките на облигационното отношение между регистратора и регистранта⁹.

Това се подкрепя от обстоятелството, че за прехвърлянето на правата върху домейн името не е необходимо съгласието на регистратора, а само уведомяването му. Домейн името като носител на определена индивидуализираща информация носи имуществена ценност и тази нейна функция предпоставя правна защита по отношение на всички останали субекти на правото¹⁰. В тази връзка следва да се посочи, че съгласно практиката на Европейския съд за защита правата на човека правата във връзка с домейн имена попадат под защитата на чл. 1 от Протокол № 1 към Конвенцията, който съдържа концепция за защита на „притежанията“, които не се ограничават до

⁴ Р. № 9134 от 22.07.2016 г. на ВАС по адм. г. № 13259/2015 г., IV о.

⁵ Р. № 12933 от 18.10.2012 г. на ВАС по адм. г. № 9098/2012 г., 5-членен с-в.

⁶ Димитров, Г. Право на информационните и комуникационните технологии. Гражданскоправни аспекти. С., Право и интернет (Dimitrov, G. Pravo na informatsionnite i komunikatsionnite tehnologii. Grazhdanskopravni aspekti. S., Pravo i internet), 2014, 276 – 277.

⁷ Стамова, М. Домейн – същност, регистрация, права. (Stamova, M. Domeyn – sashtnost, registratsia, prava – <https://ruskov-law.eu/sofia/article/domain-pravo.html>).

⁸ Драганов, Ж. Цит. съч., с. 119. Димитров, Г. Цит. съч., с. 277.

⁹ Цакова, И. Домейн имена. Субективни права върху домейни и възможности за правно регулиране. С., Болкан пбблишинг къмпани (Tsakova, I. Domeyn imena. Subektivni prava varhu domeyni i vazmozhnosti za pravno regulirane. S., Balkan publishing company) 2012, с. 80

(https://eulawcentre.org/wp-content/uploads/2016/01/MONOGRAPHA_Final.pdf).

¹⁰ Пак там, с. 82 – 83.

националните класификации и загадените в тях формални критерии за видове „притежания“. Оттук и други активи биха могли да бъдат възприети като „*собственически права*“ по смисъла на чл. 1 от Протокол № 1 към ЕКЗПЧ. Доколкото правата върху домейн имена са нематериални активи, следва да се извърши преценка дали въпросното правно положение има паричен израз (еквивалент), отразява ли някакви имуществени интереси – т.е. дали то има икономическа стойност. Регистрирането на домейн име дава право на притежателя му да го ползва (което също може да е свързано с целен от него икономически резултат чрез рекламиране на неговите или чужди стоки или услуги) и да се разпорежда с него. Приема се, че изключителното право да се ползва домейн името има икономическа стойност и представлява „притежание“ по смисъла на чл. 1 от Протокол № 1¹¹. В подкрепа на абсолютния характер на правата върху домейн наименования е и обстоятелството, че е практически невъзможно друго лице да регистрира абсолютно идентично домейн име. Идентичност би могло да има във второто ниво на домейн името, като в случая разлика би имало в първото му ниво (например pravo.com/pravo.bg/pravo.eu). Допълнителен аргумент е и правилото на чл. 35, ал. 3 ЗЗК, което макар и да въвежда административна забрана, чието нарушаване законът свързва с административнонаказателна отговорност, произтича от характера на правата върху домейн имена. Те не допускат съществуването както на напълно идентично наименование, така и на такова, което има висока степен на сходство с вече съществуващо наименование. Следва да се възприеме концепцията за абсолютния характер на правата върху домейн имена, като се поддържа нуждата от изрична законова регламентация. Последната трябва да признае тази изключителност¹² и да предвиди ефективни средства за защитата на тези права.

Характеризирането на правата върху домейн наподобява до голяма степен подхода на доктрината спрямо правата върху интелектуална собственост. Те имат нематериален обект, получават защита в резултат на регистрирането им, която е временна, но може да бъде продължавана неограничен брой пъти. Ако въобще може да се говори за защита на правата върху домейн, тя е в общия случай косвена и е резултат от защитата на други блага. За тези други блага законът изрично предвижда защита (например търговска марка или нелоялна конкуренцията). Поради това домейн имената като обект на интеле-

¹¹ Decision as to the admissibility of Application nos. 25379/04, 21688/05, 21722/05 and 21770/05 by Paeffgen GmbH against Germany.

¹² Цакова, И. Цит. съч., с. 110.

лектуална собственост попадат в групата на *непълноценно* защитените обекти на интелектуална собственост¹³, а правата във връзка с домейн името са особени по своя характер.

Домейн името може да се разбира като регистрирано от неправителствена организация наименование на виртуалния адрес на виртуалния дом на едно лице (доколкото то е решило да има такъв), което е свързано с право на притежателя му да го ползва, да го прехвърля, да предоставя временна възможност за ползването му от други лица, но и да изисква от всички останали правни субекти да се въздържат от действия, които биха накърнили правата, които то има върху домейн името¹⁴.

Под „права върху домейн“ в тесен смисъл следва да се разбират тези права, които произтичат от сключения договор за регистрация. В широк смисъл под „права върху домейн“ следва да се включи и правото да се регистрира съответният домейн, което не възниква по силата на сключения договор между регистратор и регистрант, а почива на различни по своя характер законни основания за ползването му. То се проявява в правото на лицето да регистрира съответното домейн име, но и да иска отнемането му от страна на регистратора при регистрирането му по-рано от друго лице, което няма права, които може да му се противопоставят.

Макар и нормативната уредба в някои случаи да използва домейн името и домейна като синоними, настоящата работа ще си служи само с първото означение, доколкото второто може да има по-широко значение и да служи за обозначаване на уебсайт с всички поддомейни, данни и услуги в него.

III. Защита на домейн имената

Притежателите на права спрямо домейн име може да се възползват от различна по своя характер защита, която условно може да се

¹³ Чл. 2.3.10. от Общите условия на „Регистър.бг“ (ОУР) посочват, че регистрацията на домейн не е свързана с предоставянето на „права върху интернет името, чрез което е образуван“. Спорове по въпроса следва да бъдат разрешени според правилата за арбитражиране, създадени от регистъра и/или законовите процедури.

¹⁴ Дори и да се приеме, че правата върху домейн имена са относителни, задължението на всички трети лица да не ги накърняват умишлено би произтичало от общия принцип на добросъвестността и защитата от неправомерно увреждане. Някои автори посочват сред правата, които титулярът на права върху домейн име придобива, и правото на регистриралия домейн име от първо ниво да образува домейн имена от второ и следващи нива - вж. в този смисъл Драганов, Ж. Цит. съч., с. 119.

класифицира в следните групи според момента и формата на нейното търсене:

- Подготвителни незагължителни действия на регистранта чрез регистрацията на защитен домейн, които имат значение при евентуален спор;
- Последваща защита – в рамките на процедура по арбитражиране или чрез съдействието на държавните органи и институции (съдебните органи или комисията за защита на конкуренцията)¹⁵.

1. Подготвителни незагължителни действия на регистранта на домейн име с оглед на бъдещата му защита при спор

Правата върху домейн име в тесен смисъл се придобиват в резултат на сключване на договор и регистрацията. Съглашението се квалифицира като вид договор за услуга, по силата на който заявителят дължи такса. Регистраторът следва да одобри заявеното за регистриране наименование; да администрира сървър на наименованията на домейни; да актуализира базата данни с домейни (who is) и да асоциира домейн името с даден IP адрес.

Общите условия за регистрацията на домейни, намиращи приложение спрямо домейните от първо ниво .bg, изискват представяне на документи, които доказват основание за ползване на името. Идеята е да послужат при евентуални спорове относно домейна. Принципът е, че се регистрира първият по време, заявил регистрацията. Впоследствие може да се регистрира и ползва същото означение при освобождаване на предходното. Регистърът също има право на преценка доколко избраното име е съобразено с добрите нрави и не води до обръкване¹⁶. Регистрацията на домейн, при спазването на добрите нрави, предполага тя да не нарушава по какъвто и да е начин правата на трети лица; самата регистрацията да не се извършва за незаконни цели, както и да защитава интересите на потребителите на интернет мрежата.¹⁷

¹⁵ Препочетен е темпоралният критерий вместо защитата с оглед характера на реализираната отговорност – вж. например Конов, Т. Възможности за защита при нелоялна конкуренция, осъществявана чрез използването на чужда марка, фирма, дизайн и други белези. – Търговско право. (Конов, Т. Vazmozhnosti za zashtita pri neloyalna konkurentsia, osashtestvyavana chrez izpolzvaneto na chuzhda marka, firma, dizayn i drugi belezi. – Targovsko pravo), 1994, № 2, с. 22 и сл. Авторът разграничава защитата на гражданскоправна, наказателноправна и административнонаказателна.

¹⁶ Чл. 5.4.1. ОУР.

¹⁷ Определение № 86 от 11.02.2019 г. на ВКС по т. г. № 1952/2018 г., II т. о., ТК, докладчик съдия Николай Марков.

Домейн името може да бъде регистрирано като защитено или незащитено. Критерият за това е дали регистрантът е предоставил на регистъра документи, които удостоверяват основанието му за ползване на интернет името¹⁸. Ако такива не са предоставени, домейн името се регистрира като незащитено¹⁹. Въпреки това, ако в продължение на 5 години то е регистрирано и поддържано, то ще придобие качеството на защитено²⁰. Основанието трябва да е налице **към** момента на регистрацията²¹. Документите, които го удостоверяват, да са твърде разнородни по характер. Те може да произтичат от правно-индивидуализиращите белези на правния субект-регистрант или индивидуализиращите белези на неговите стоки/услуги; от притежавани от него права върху (интелектуална) собственост, лицензи или удостоверения за регистрацията за извършване на определена дейност²².

¹⁸ Макар и в литературата да се отхвърля съществуването на „право на регистрацията“ на домейн име, условията за неговата регистрацията дават основание за извод, че уредбата е изградена върху принципа, че при регистрацията на домейн имена приоритет имат лицата, които имат основание за ползването му. То има за последица т. нар. право на регистрацията на домейн име или право да се „отнеме“ чуждата регистрацията на домейн име, за което регистриралото го по-рано лице няма по-силно правно основание – вж. Драганов, Ж. Цит. съч., с. 120.

¹⁹ Чл. 2.3.4.2. ОУР.

²⁰ Чл. 1.6. ОУР.

²¹ Чл. 1.6. ОУР.

²² Вж. повече в приложение № 2 към ОУР. Подобен подход е възприет и от страна на европейския нормотворец с Регламент (ЕС) 2019/517 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 година относно реализацията и функционирането на домейна от първо ниво .eu и за изменение и отмяна на Регламент (ЕО) № 733/2002 и отмяна на Регламент (ЕО) № 874/2004 на Комисията. Дадено име на домейн може да бъде отнето, при необходимост – прехвърлено към друга страна, вследствие на подходяща процедура за АРС или съдебно производство в съответствие с принципите и процедурите за функционирането на домейна от първо ниво .eu, когато това име е идентично или обръквашо сходно с име, по отношение на което е установено право от правото на Съюза или от националното право, и което: а) е било регистрирано **без притежателят му да е имал право или законен интерес върху името**; или б) **е било недобросъвестно регистрирано или използвано** (чл. 4, § 4 от регламента). Общата идея, която цитираното правило провежда е, че *име на домейн, което е идентично или обръквашо сходно с име, по отношение на което правото на Съюза или националното право е установило право, и което е било регистрирано, без да има права или законен интерес върху това име, следва по принцип да бъде отменено и при необходимост да бъде прех-*

Макар и представянето на документи, които удостоверяват основанието за ползване на гаден домейн, да е незадължителен елемент от процедурата по регистрация, тази възможност има важен превантивен ефект с оглед на последващата защита на домейна. Изборът на регистранта дали ще представи, или не подобни документи, е свързан с особености в евентуалната процедура по арбитражиране. Поради това тези предварителни защитни действия от страна на регистранта могат да бъдат характеризирани като превантивни действия с оглед на последваща защита на регистрираното домейн име.

2. Процедура по арбитражиране от арбитражна комисия към Регистър.бг

Първото по време регистриране на гадено домейн име не води до осуетяването на възможността лице с по-ранно основание за регистрирането и ползването му, което не го е регистрирало, да повдигне въпроса относно своите права, съответно неоснователното му ползване от друго лице²³.

„Регистър.бг“ ООД предоставя възможност за арбитражиране на възникнал спор между регистрант и трето лице. За целта към гружеството е учредена арбитражна комисия, която може да се произнесе с решение по спора между заявител на домейн име и регистрант. Арбитражиране от страна на комисията може да се извърши за всяка актуална регистрация в областта „.bg.“²⁴. Производството по арбитражиране започва с подаване на заявка за арбитражиране, за която регистрантът на домейна се уведомява. Заявителят за арбитражиране следва да предостави в 30-дневен срок от подаването на заявката документи, които доказват основанието за ползване на домейн името. Регистрантът има възмож-

върлено на законния притежател. Когато се установи, че име на домейн е използвано недобросъвестно, то следва винаги да бъде отнето (съображение 4 към регламента).

²³ Вж. например р. № 204 от 30.03.2016 г. на ОС – Варна по т. г. № 660/2015 г., постановено по повод иск срещу „Регистър.бг“ ООД за прекратяване на регистрацията на домейна „esont.bg“ във връзка с наличието на по-ранни права за ползването му от страна на „Еконт Експрес“ ООД.

²⁴ Чл. 11.2 от ОУР. За общите домейни от първо ниво (gTLD) действат и специализирани, установени от ICANN процедури като Единна политика за решаване на спорове за домейн имена (*Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy*, наричана за кратко *UDNRP*) и Единната система за бързо спиране (ЕСБС – *Uniform Rapid Suspension System*) – Вж. повече за нея при Алексиев, А. Единна политика за решаване на спорове за домейн имена. – Общество и право (Aleksiev, A. Edinna politika za reshavane na sporove za domeyn imena. – Obshtestvo i pravo), 2019, № 8, 4 – 18.

ност на свой ред да предостави отговор и документи, които да послужат за негова защита в 30-дневен срок от изпращане на уведомление, че е постъпила заявка за арбитражиране. Производството по арбитражиране е изцяло писмено.

След получаване на документите арбитражната комисия се произнася по спора с решение в закрито заседание. С него тя може да уважи или не искането за отнемане. В последния случай регистрацията на домейн името не се променя. Ако обаче с решението се уважава искането за отнемане, регистрантът има възможност да представи обезпечителна заповед на компетентния съд за налагане на обезпечителна мярка „спиране отнемането на домейна“. Ако в 15-дневен срок от уведомлението за решението на комисията не бъде представена подобна заповед, на заявителя за арбитражиране се предоставя възможност да заплати таксите за регистрация и поддръжка на спорното домейн име. След като той изпълни това изискване, то се регистрира в негова полза. Ако обаче таксите не бъдат заплатени, домейн името остава в полза на регистранта, въпреки решението на арбитражната комисия.

В резултат на това производство може да бъде отнета регистрацията на домейн името в случай, че третото лице докаже, че има основание за неговото ползване. Общите условия на „Регистър.бг“ ООД не предвиждат възможност за заличаване на регистрацията без отнемането ѝ²⁵. Препоставка за отнемането е както доказването на наличие на основание за ползването на интернет името, така и моментът на неговото възникване. Ако регистрантът не е представил доказателства за по-ранен приоритет, той ползва такъв отгатата на неговата заявка за регистрация на домейна. Преценката кое основание е по-силно и на кое следва да бъде дадено предимство е винаги конкретна и в зависимост от специфичните обстоятелства за всеки отделен случай и представените доказателства²⁶.

Както бе посочено, регистрирането или последващото придобиване на статута „защитен домейн“ води до ограничени възможности за заявителя за арбитражиране в рамките на процедурата по арбитражиране. Ако домейн името е регистрирано като защитено, за третото лице остава възможността да установи, че представените от регистранта документи са с невярно съдържание или обосноваване на регистрацията спрямо неподходящо интернет име.

Възможно е процедурата на арбитражиране да приключи и с прекратяване на регистрацията без запазването ѝ. Това са случаите, в които арбитражната комисия установи, че е регистрирано неподходящо

²⁵ Т. 11.3 от ОУР.

²⁶ Р. № 604 от 20.07.2018 г. на ОС – Варна по в. т. г. № 656/2018 г.

словосъчетание поради значението му на нецензурна или обидна дума или при противоречие с обществения интерес или добрите нрави, както и при опасност от объркване²⁷. В тези случаи е запазена възможност за регистранта да избере друго словосъчетание. Регистрацията се отнема или прекратява от регистъра въз основа на решението на арбитражната комисия²⁸.

3. Получаване на защита от страна на държавните съдилища

Системата по регистрацията и предоставяне възможността за ползване на домейн имена е децентрализирана. Участващите в нея частноправни субекти уреждат отношенията си чрез договори, чието неизпълнение може да бъде предмет на спор, за който българският съд може да бъде сезиран с оглед неговото разрешаване. Наличието на предвидена възможност за арбитражиране в рамките на организациите, които съдействат за регистрирането на домейн имена, не съставлява пречка за сезиране на националните съдилища²⁹.

Спорът може да е свързан с нарушение на задълженията на „Регистър.бг“ ООД, които произтичат от неговите общи условия. Разрешаването му с влязъл в сила съдебен акт на държавния съд може да има за последица преразглеждане на приетите от него решения, въз основа на актовете на формираната арбитражна комисия. В тази

²⁷ Така Определение № 86 от 11.02.2019 г. на ВКС по т. г. № 1952/2018 г., II т. о., ТК, докладчик съдия Николай Марков: „...въззивният съд е приел, че... в правомощията на регистъра е да извърши проверка за това дали избраното и регистрирано име (за което трето лице има основание) при използването му може да наруши обществения интерес или добрите нрави, като тази преценка е винаги конкретна и в зависимост от специфичните обстоятелства за всеки отделен случай и представените доказателства“.

²⁸ *UDNRP* също предвиждат възможност за разрешаване на спор относно идентично или сходно домейн име с търговска марка, липсата на законен интерес за ползването на дадено домейн име и недобросъвестното му регистриране и ползване (§ 4 *UDNRP*). Споровете се администрират от акредитирани от *ICANN* институции, сред които са Центърът за арбитраж и медиация на Световната организация за интелектуална собственост и National Arbitration Forum в САЩ. В резултат на процедурата за разрешаване на спора при уважаване на жалбата домейн името може да бъде прехвърлено или анулирано. Решенията по *UDNRP* подлежат на пряко изпълнение от съответните регистри по света. Установена е възможност за спиране на изпълнението на това решение при представяне на съдебен акт в този смисъл (§ 6 *UDNRP*).

²⁹ Саракинов, Г. Съжителство и конфликт между търговските марки и домейн имената. – ИНСО – Интелектуална собственост (Sarkinov, G. Sazhitelstvo i konflikt mezhdu targovskite marki i domeyn imenata. – INSO – Intelektualna sobstvenost), 2001, № 6, с. 12.

Връзка „Регистър.бг“ ООД може да бъде осъден да предприеме определени действия за изпълнението на своите задължения. „Регистър.бг“ ООД може да бъде осъден да прекрати регистрацията, да възстанови вече прекратена такава, да преустанови или осъществи отнемането на домейн. Това в общия случай би било резултат от уважаване на осъдителен иск срещу дружеството на основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД³⁰.

Арбитражната процедура в Общите условия на Регистър.бг се възприема от съдебната практика като помощна, даваща своето становище до частноправния субект относно наличието или липсата на основание за отнемането на домейна. Арбитражната комисия **не** представлява арбитраж по смисъла на ЗМТА, съответно иск за отмяна на нейно решение по чл. 47 ЗМТА се явява недопустим. Комисията нито разрешава спор със сила на пресъдено нещо; решенията ѝ не формират изпълнителна сила³¹; не се съдържа произнасяне по имуществен спор по смисъла на чл. 19 ГПК или по спор, възникнал по повод на договорни или извъндоговорни правоотношения по смисъла на чл. 7, ал. 1 ЗМТА³². Арбитражирането се възприема от съдебната практика като задължение за търговското дружество, което произтича от общите условия по сключените от него договори³³. В съдебната практика се приема, че

³⁰ Р. № 1337 от 3.12.2024 г. на ОС – Варна по в. зр. г. № 1678/2024 г.; р. № 827 от 5.12.2017 г. на ОС – Варна по в. т. г. № 990/2017 г.; р. № 827 от 5.12.2017 г. на ОС – Варна по в. т. г. № 990/2017 г. В случая Регистър.бг е отказал да заличи домейн име, което се различава единствено по наличие на тире в своето наименование поради факта, че тирето „води до създаването на нов, съществено различим домейн от този на лицето.“; р. № 604 от 20.07.2018 г. на ОС – Варна по в. т. г. № 656/2018 г. обаче приема, че това създава достатъчно сходство, което да заблуди потребителите.

³¹ Опр. № 39 от 30.03.2010 г. по т. г. № 115/2010 г. на ВКС, опр. № 754 от 02.11.2010 г. по ч. т. г. № 410/2010 г. на ВКС, опр. № 166 от 21.05.2014 г. по търз. г. № 1489/2014 г. на ВКС, Определение № 696 от 07.10.2014 г. по к. ч. т. г. № 2548/2014 г. на ВКС. „Арбитражната комисията не притежава и властнически правомощия, поради което актовете ѝ не попадат в категорията на посочените в чл. 21, ал. 1 от АПК и като такива не подлежат на съдебен контрол по реда на АПК. На контрол по този ред не подлежат и актовете на „Регистър БГ“ ООД, което няма качеството на административен орган по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителната разпоредба на АПК“ – така опр. № 3403 от 16.03.2010 г. на ВАС по адм. г. № 2336/2010 г., V о.

³² Опр. № 339 от 29.12.2015 г. по т. г. № 1507/2015 г. на ВКС, I т. о.

³³ Р. № 827 от 5.12.2017 г. на ОС – Варна по в. т. г. № 990/2017 г. Различна е уредбата на разрешаването на спорове относно еи. домейн – съгласно Регламент (ЕО) № 874/2004 г. от 28.04.2004 г. за правилата на обществената политика за въвеждането и функцията на еи. домейн и принципите, които ръководят регистрирането им, споровете във връзка с регистрацията на име на домейн.eu се разрешават от тържавен съд или чрез извънсъдебно решаване на спорове чрез процедурата

наличието или липсата на предвидена арбитражна процедура би могло да има значение при преценка за изпълнението на договорените между страните клаузи за прекратяване на договора. Оттам – за формиране на извода правомерно ли е то, или не³⁴. Доколкото арбитражирането е предвидено като възможност, неосъществяването му не би следвало да е свързано с пряк извод за неизпълнение на задълженията на „Регистър.бг“ ООД по сключените от него договори.

Възможно е обаче да се инициира и производство по установителен иск по чл. 124, ал. 1 ГПК за разрешаване на спора кой правен субект „е титуляр на правото да ползва домейна... на годно основание“. Правният интерес от предявения иск може да произтича от качеството на регистрант на защитен домейн за ищеца. Този домейн е предоставен от регистъра на ответника след приключила в негова полза процедура по арбитражиране³⁵.

Срещу лицето, което използва недобросъвестно домейн име, може да бъде предявена и претенция за обезщетяване на вредите по пътя на деликтната отговорност³⁶. Подобно обезщетение не може да бъде получено чрез решение на арбитражното производство, нито в производството за установяване и санкциониране на нарушение по чл. 35, ал. 3 ЗЗК³⁷.

4. Защита на домейна чрез защитата на други права на регистранта/трето лице

Основанието за регистрация на домейн име обикновено е свързано с други предходни права на регистранта. Той може да се защити при

„Алтернативно разрешаване на спорове“, която се извършват от Чешкия арбитражен съд, независим орган, избран от *EURid*. Участието в процедурата е задължително и за регистъра, а решенията на арбитражния съд обвързват страните в нея, освен ако загубилата страна не обжалва решението пред търговски съд.

³⁴ Р. № 827 от 5.12.2017 г. на ОС – Варна по в. т. г. № 990/2017 г.

³⁵ Р. № 604 от 20.07.2018 г. на ОС – Варна по в. т. г. № 656/2018 г., недопуснато до касационно обжалване с опр. № 388 от 21.06.2019 г. на ВКС по т. г. № 2713/2018 г., II т. о.

³⁶ Р. № 345 от 4.04.2022 г. на СГС по т. г. № 936/2021 г.

³⁷ Виж и чл. 105 във връзка с чл. 35, ал. 3 ЗЗК, като егва на чл. 105, ал. 4 ЗЗК предвижда, че влязлото в сила решение на Върховния административен съд, което потвърждава решение на КЗК за установяване на извършено нарушение по закона (в това число и нарушение по чл. 35, ал. 3 ЗЗК), има обвързваща сила за гражданския съд относно факта на нарушението и нарушителя. Обвързваща сила за гражданския съд относно факта на нарушението и нарушителя има и решението на КЗК, което не е обжалвано или жалбата срещу него е оттеглена.

регистрацията чрез защитата, която законът предвижда за правата, които служат като основание за регистрацията.

Такива права могат да бъдат например върху регистрирани търговски марки за определени класове стоки или услуги. Марката е знак, който е способен да отличава стоките или услугите на едно лице от тези на други лица и може да бъде представен графично (чл. 9 ЗМГО). Правото върху марка е изключително и се придобива чрез регистрация в Патентното ведомство (чл. 10, ал. 3 и ал. 1 ЗМГО). Правото върху марка включва правото на притежателя да я използва, да се разпорежда с нея и да забрани на трети лица без негово съгласие да използват в търговската дейност знак, който е идентичен или сходен с нея (чл. 13 ЗМГО), в това число чрез включването на домейн име в марката, служещо за осъществяване на търговска дейност от лице, което не е титуляр на правата спрямо нея. Домейн името може да служи като марка на правния субект в интернет пространството³⁸. То може да е форма на използване на търговската марка³⁹.

Между притежанието на права спрямо домейн име и търговска марка има както прилики, така и различия. Различен е фактическият състав, от който възникват правата върху тях – придобиването на права върху домейн име е резултат от сключването на договор между частноправни субекти, а правото върху марка – в резултат на регистрационно производство. Различие има и във функциите им – марката отличава определени стоки или услуги на едно лице от тези на други, докато домейн името служи както за отличаване на виртуалния адрес на неговия притежател, така и за асоциирането на даден IP адрес в интернет пространството и споделянето на ресурси. По отношение на правата върху търговска марка действа териториалният принцип, докато по отношение на домейна е практически невъзможно съществуването на абсолютно идентичен домейн⁴⁰.

Възможно е обаче както една търговска марка да бъде регистрирана като домейн, така и един домейн да бъде регистриран като търговска марка. Не е изключено едно лице да притежава правата върху

³⁸ Драганов, Ж. Цит. съч., с. 125; Борисова, В., Д. Добрева. Проблеми и колизии между домейн имената и марките. – ИНСО. Интелектуална собственост (Borisova, V., D. Dobрева. Problemi i kolizii mezhdu domeyn imenata i markite. – INSO. Intelektualna sobstvenost), 1998, № 4, с. 5.

³⁹ Борисова, В., Д. Добрева. Пак там.

⁴⁰ Датата на регистрацията и територията на действие се възприемат в практиката по разрешаване на конфликти по UDNRП и са от значение за преценката за недобросъвестност. При тези спорове от значение е и наличието на нерегистрирана търговска марка – така Алексиев, А. Цит. съч., с. 11.

търговска марка, а друго – правата върху домейн име, което включва марката. Защитата на различните по своето естество права би могла да бъде реализирана чрез защитата на другото. Техният притежател може да търси защита на регистриран в тази връзка домейн, ползвайки защитата, която законът предоставя във връзка с титularyството му спрямо други права. В дадения пример носителът на права върху търговската марка може на основание чл. 116, ал. 1 ЗМГО да иска преустановяване ползването на близък или идентичен домейн⁴¹. Наличието на нарушение обаче не е свързано единствено с регистрирането на домейна, но и с действия, които биха представлявали използването на марката в търговската дейност на регистранта на домейна⁴². Подобен извод може да бъде направен въз основа на данни за реклама, популяризиране и налагане на наименованието на домейна, облагодетелстване от механичното пренасяне на чуждата марка върху домейн чрез привличането на потребители към предлаганите чрез него услуги⁴³.

Регистрацията на домейн име с наименование, което е идентично или сходно с вече регистрирана търговска марка само по себе си не може да представлява търговска дейност и неправомерно използване на търговската марка⁴⁴. То обаче има потенциала да доведе до обръкване на потребителите в интернет, поради което би било налице основание за прекратяване на регистрацията му на основание т. 9.4 от Общите условия на „Регистър.бг“ ООД. За възникването на правото на „Регистър БГ“ ООД за едностранно прекратяване на договора за регистрация е ирелевантна съставомерността на деянието, начинът на използване на домейн името, степенята на разпознаваемост на сайта сред потребителите и продължителността на упражняваната от всяко от дружествата търговска дейност⁴⁵.

Мислими са и хипотези на предварително регистриране на домейн име или търговска марка с цел злоупотреба с придобитите права⁴⁶, било

⁴¹ Р. № 204 от 30.03.2016 г. на ОС – Варна по т. г. № 660/2015 г., което е свързано с прекратяване на регистрацията на домейна „esont.bg“ поради наличие на регистрирана по-рано търговска марка от страна на „Еконт Експрес“ ООД.

⁴² Опр. № 968 от 18.04.2024 г. на ВКС по к. т. г. № 1003/2023 г.

⁴³ Р. № 345 от 4.04.2022 г. на СГС по т. г. № 936/2021 г.

⁴⁴ Опр. № 388 от 21.06.2019 г. на ВКС по т. г. № 2713/2018 г., II т. о., ТК, с което са потвърдени изводите на въззивния съд в тази насока.

⁴⁵ Р. № 604 от 20.07.2018 г. на ОС – Варна по в. т. г. № 656/2018 г., недопуснато до касационно обжалване с Определение № 388 от 21.06.2019 г. на ВКС по т. г. № 2713/2018 г., II т. о., ТК

⁴⁶ В този смисъл са и становищата във връзка с практиката на Съда на ЕС – Вж. р. на Съда (втори състав) от 3 юни 2010 година по дело C-569/08 Internetportal und Marketing GmbH срещу Richard Schlicht –, „*Подобаването на заявле-*

с цел препродажба или изнудване на някои от утвърдените участници в пазарната ниша, било с цел недобросъвестното му използване чрез привличане на чужди клиенти. Оттук, за да се прецени кое домейн име е използвано недобросъвестно, е важно да се установи не само кое е регистрирано първо, но и дали е използвано добросъвестно⁴⁷. По-рано регистрираният домейн име правен субект би могъл да осъществи състава по чл. 35, ал. 3 ЗЗК, доколкото използването му е било недобросъвестно. Поради това защитата би следвало да е на разположение на добросъвестния участник в гражданския оборот, а не „на първия по право“.

Дори и да се касае за комбинирана марка, която включва в състава си както образни, така и словни елементи, закрилата обхваща тяхната цялост. Оттук би могло да има графично и фонетично съвпадение между регистрирано домейн име и словесния компонент на търговска марка⁴⁸. Обратното, правата върху домейн име, които съответстват на нерегистрирана търговска марка, може да послужат на носителя му за защита срещу опитите на друго лице да регистрира използваната от него търговска марка.

Домейн името не е идентично нито с името/фирмата на физическите лица/търговците, нито с техните агенси. Докато индивидуализиращите белези са иманентни качества на всеки правен субект, ползвателите на интернет пространството не са длъжни да имат собствени домейн имена, нито те да са идентични с посочените индивидуализиращи белези, макар и те да биха могли да са част от основанията за регистрация на съответното домейн име. Такова обаче може да бъде регистрирано и с оглед конкретна дейност/стока или продукт на даден правен субект, тоест да имат ограничено индивидуализиращо значение. Регистрацията на домейн име може да наруши и фирмата на търговец. По този въпрос чл. 7, ал. 4 ТЗ предвижда иск за установяване на недобросъвестно заявяване или използване на фирма, за преустановяване на недобросъвестното използване на фирма и за обезщетение за вреди.

ние за регистрация на марка без намерение за използването ѝ като такава, а единствено с цел впоследствие да бъде регистрирано, въз основа на правото върху тази марка, име на .eu домейн от най-високо ниво по време на първата фаза на поэтапното регистриране, предвидено в Регламент № 874/2004, при някои обстоятелства може да представлява проява на недобросъвестно поведение по смисъла на член 21, параграф 1, буква б) от този регламент.“

⁴⁷ Така Алексиев, А. Цит. съч., с. 17.

⁴⁸ Р. № 604 от 20.07.2018 г. на ОС – Варна по в. т. г. № 656/2018 г., неопуснато до касационно обжалване с опр. № 388 от 21.06.2019 г. на ВКС по т. г. № 2713/2018 г., II т. о.

Защитавайки правата си спрямо фирмата, търговецът косвено би защитил и правата си върху ползването на домейн име, което е регистрирано от друг търговец или установи, че други търговци също използват сходен на неговия домейн, който е идентичен с неговата фирма⁴⁹. Съдебната практика също приема, че регистрацията като домейн име на фирмата на друг търговец, вместо собствената фирма, е недобросъвестно. Доколкото в съвременното домейн имената са придобили значение на бизнес идентификатори, недобросъвестната регистрация на конкурентни фирми като имена на домейни може да доведе до волни или неволни грешки на потребителите, които въвеждат името на домейна в браузъра или търсят дадена стока под ключова дума в интернет търсачки, съответно до риск от сключване на унищожяеми сделки на базата на грешка в лицето⁵⁰.

5. Защита по реда на Закона за защита на конкуренцията

Чл. 35, ал. 3 ЗЗК⁵¹ изрично забранява използването на домейн, който е идентичен или близък до този на друго лице по начин, който може да доведе до заблуждение и/или да увреди интересите на конкурентите. При твърдяно такова нарушение изправната страна може да сезира Комисията за защита на конкуренцията. Производство пред КЗК обаче **не** може да доведе до прехвърляне на правата върху домейн името на друго лице, нито до дерегистрацията му⁵².

⁴⁹ Към настоящия момент обаче в ПИС *Апис* липсва съдебна практика по приложението на чл. 7, ал. 4 ТЗ.

⁵⁰ Р. № 604 от 20.07.2018 г. на ОС – Варна по в. т. г. № 656/2018 г., недопуснато до касационно обжалване с Опр. № 388 от 21.06.2019 г. на ВКС по т. г. № 2713/2018 г., II т. о., ТК. За грешката в лицето като основание за унищожаването на договорите вж. повече у Шопов, А. Унищожаемост на договорите поради грешка. С., Сиби. (Shopov, A. Unishtozhaemost na dogovorite poradi greshka. S., Sibi), 2013, 187-197.

⁵¹ Нормата на чл. 35 от ЗЗК предвижда забрана за имитация в три варианта: 1. Имитация на външен вид на продукт или услуга по ал. 1 (чрез предлагане на стоки или услуги с външен вид, опаковка, маркировка и др. белези, които могат да доведат до заблуждение относно произход, производител, продавач и други съществени характеристика на стоката или услугата); 2. Имитация на фирма, марка или географско означение по ал. 2 (чрез недобросъвестно използване на фирма/марка, сходни или близки на тези на конкурентно предприятие); 3. Имитация на домейн/външен вид на интернет страница (недобросъвестно използване на домейн/външен вид на интернет страница, сходни или близки до тези на други лица) – вж. Славов, Д. Конкурентно право. Второ актуализирано издание. С., Сиела (Slavov, D. Konkurentno pravo. Vtoro aktualizirano izdanie. S., Siela), 2017, с. 190 и сл.

⁵² Р. № 345 от 4.04.2022 г. на СГС по т. г. № 936/2021 г.

ЗЗК урежда фактически състав на административно нарушение⁵³ със следните кумулативни предпоставки: използването на домейн име по начин, който да засегне негативно сферата на конкурентите или другите участници (при увреждане интересите им) в оборота (при възможност за заблуждението им). Разпоредбата не изисква конкретно настъпил негативен резултат, а *потенциална* възможност за засягане⁵⁴. Под „използване“ по смисъла на чл. 35, ал. 3 ЗЗК би следвало да се разбира не простото регистриране на близко или идентично домейн име, а **реалното** му използване, обикновено чрез поддържането на възможен достъп до интернет страница⁵⁵. Трябва да има наличие на идентичност или сходство на домейна. Не могат да съществуват два идентични домейна от второ ниво при идентичност на домейна от първо ниво, т. е. идентичността ще се търси при близост на означението в домейна от второ ниво при разлика на домейна от първо ниво. Идентичност би имало при пълно съвпадение на домейн името, но при различна наставка (например com/bg/org/eu), а сходство – при смислово съвпадение на съществени части от думите и цифрите, от които са формирани. Съвпадението може да е както визуално, така и фонетично.

Съдът би могъл да установи идентичността им и без нуждата от специални знания. По-особена би била хипотезата на близост и сходство, като в тези случаи не би следвало изначално да се изключва възможността от назначаване на експертиза, която да установи дали средностатистическият потребител би могъл да бъде заблуден от съответното сходство⁵⁶. Преценката относно необходимостта да бъде допусната експертиза е на съда и то при наличие на необходимост от специални знания⁵⁷.

За да е налице нарушение по смисъла на чл. 35, ал. 3 ЗЗК, използването следва да е по начин, който може да доведе до заблуждение на другите участници в гражданския оборот или да увреди интересите на конкурентите. Изискването е за **потенциална** възможност, а не за реално настъпила негативна последица. Заблуждението може да се изразява във възможност от създаване на погрешно убеждение, че даден търговец всъщност е друг – че е вече наложеният на пазара и

⁵³ Макар и същото да е потенциално годно да осъществи и състава на деликт по аргумент от чл. 105 ЗЗК.

⁵⁴ Р. № 134 от 24.02.2022 г. на КЗК по преписка, Вх. № КЗК-873/4.11.2021 г.

⁵⁵ Р. № 134 от 24.02.2022 г. на КЗК по преписка, Вх. № КЗК-873/4.11.2021 г.

⁵⁶ Обр. Славов, Д. Конкурентно..., с. 192, според когото идентичността или сходството трябва да може да се установи от всеки потребител, без да е необходимо той да бъде експерт в съответната област.

⁵⁷ Р. № 7311 от 16.06.2021 г. на ВАС по адм. г. № 3019/2021 г., 5-членен с-в.

известен търговец⁵⁸ или поставя в невъзможност потребителите да установят идентичността на търговците⁵⁹. Възможността за заблуждение най-общо е възможност да бъде създадена невярна представа относно това кое/я и чие/я домейн име/интернет страница е посетено/а⁶⁰. Конкурентите биха могли да бъдат увредени по множество начини – чрез накръняване на търговската им репутация или чрез отклоняване на клиенти⁶¹.

Важно в случая е да се установи кой е специфичният релевантен пазар на конкурентите, така че да бъде преценено правилно дали е възможно нелоялно привличане на клиенти⁶². Следва да е налице определена наложена на пазара известност на търговеца или на предлаганите от него стоки или услуги, което би могло да донесе незаслужени ползи на имитиращия го конкурент⁶³. При преценката относно наложеност и известност на пазара на едно дружество и предлаганите от него стоки/услуги/ следва да се изхожда с оглед на поведението и възприятията на потребителите, тъй като само по този начин имитиращото предприятие може да извлече ползи по смисъла на чл. 35⁶⁴.

⁵⁸ Р. № 1825 от 17.02.2023 г. на ВАС по адм. г. № 6309/2022 г., IV о.: „Словната част на регистрирания домейн с разширение „org“ не просто е сходна, а **идентична** на тази, използвана от **британския брокер Mint partners**, който безспорно се ползва с **известност и наложеност на пазара на финансови инструменти**“.

⁵⁹ Р. № 900 от 25.01.2021 г. на ВАС по адм. г. № 14788/2018 г., IV о.

⁶⁰ Р. № 7374 от 18.06.2015 г. на ВАС по адм. г. № 13142/2014 г., IV о.

⁶¹ Р. № 13791 от 16.12.2015 г. на ВАС по адм. г. № 10224/2013 г., IV о., установявайки, че използването на *frau* може да доведе до заблуждение на потребителите, че всъщност влизат в отношения с *erau*.

⁶² Р. № 13353 от 7.11.2014 г. на ВАС по адм. г. № 15658/2013 г., IV о.

⁶³ Р. № 9652 от 9.07.2014 г. на ВАС по адм. г. № 15123/2013 г., IV о. При разрешаване на спорове по UDNRP арбитрите преценяват идентичността между домейн и търговска марка чрез директно сравнение без отчитане на стоките или услугите – така Алексиев, А. Цит. съч., с. 12. Освен идентичност или сходство, ищецът следва да установи липсата на права или законни интереси на ответника върху спорния домейн и недоброръководност при регистрацията и ползването (с цел продажба, осуетяване възможността на титуляра върху грузи права да регистрира домейна или увреждане на доброто име или дейността на конкурент или пренасочване на потребителите). Добросъвестност при използването би имало при добросъвестно предлагане на стоки, известност на ответника с домейн име, използването му за нетърговски цели. За разлика от разрешаването на тези спорове, при нарушението по чл. 35, ал. 3 ЗЗК липсва субективен елемент. Липсата на използване не изключва недоброръководността при решаване на спорове по UDNRP (вж. Алексиев, А. Цит. съч., 14-16), но изключва наличието на нарушение по чл. 35, ал. 3 ЗЗК.

⁶⁴ Р. № 134 от 24.02.2022 г. на КЗК по преписка, вх. № КЗК-873/4.11.2021 г. В случая КЗК преценява наложеността на пазара и с оглед периода от време, в който

По отношение на домейн наименованието добросъвестно е това търговско поведение, което се предприема за отличаване на наименованието от други подобни⁶⁵. По отношение на вината при административното нарушение по чл. 35, ал. 3 ЗЗК се установява противоречие в съдебната практика. В някои съдебни решения се изисква умисъл, но преобладаващата част от съдебната практика приема, че отговорността има обективен характер.

В случай, че КЗК установи нарушение при неотложни случаи и наличие на риск от сериозни и непоправими вреди за конкуренцията, комисията може да наложи мерки. С решението си по подадената жалба при констатирано нарушение КЗК може да наложи санкции и/или глоби и да постанови прекратяване на нарушението. Размерът на наложената от комисията санкция се определя с оглед продължителността на нарушението, поведението му във връзка със самото нарушение, характера и степенята на нарушението и всички обстоятелства във връзка с осъществяването му, включително смекчаващите и отегчаващите обстоятелства, както и настъпилите негативни последици по отношение на конкурентните предприятия⁶⁶.

За нарушението по чл. 35, ал. 3 ЗЗК комисията може да наложи имуществена санкция до 10% от общия оборот на юридическото лице за предходната финансова година. Физическите лица, съдействали за извършването на нарушение по чл. 35, ал. 3 ЗЗК, се наказват с глоба в размер от 500 до 50 000 лв. Решенията на КЗК могат да бъдат съдебно обжалвани.

6. Наказателноправна защита?

Може ли използването на домейн име без правно основание за това да породи наказателна отговорност за извършителя? Върху подобен въпрос може да се разсъждава през призмата на чл. 172б от Наказателния кодекс.⁶⁷ Доколкото обаче не може да се тълкуват по анало-

първото по време регистрирало съответния домейн име гружество е поддържало интернет страница с него.

⁶⁵ Р. № 7219 от 22.05.2012 г. на ВАС по адм. г. № 15351/2010 г., VII о.

⁶⁶ Например с р. № 134 от 24.02.2022 г. на КЗК по препуска вх. № КЗК-873/4.11.2021 г. при констатирано нарушение по чл. 35, ал. 3 ЗЗК КЗК е приела, че размерът на имуществената санкция по отношение на нарушителя следва да възлиза на 2,5% от нетните приходи от продажби на предприятието за финансовата 2021 г., равняващи се на 117 300 лв.

⁶⁷ Предвиждащ следния престъпен състав: „Който без съгласието на притежателя на изключителното право използва в търговската дейност марка, изобретение, полезен модел, промишлен дизайн, сорт растение или порода животно, обект на това изключително право, или използва географско озна-

зия наказателноправните норми, към настоящия момент следва да бъде отхвърлена тезата, че въз основа на цитираното правило носителите на права спрямо домейн имена биха могли да получат защита и по пътя на наказателната отговорност. Въпреки това, ако едно лице има права върху търговска марка, свързани с приоритет при разрешаването на спор⁶⁸, то може да търси защита при осъществяването на състава на престъплението по чл. 172б НК, позовавайки се на нарушаването на правата си върху марката.⁶⁹ Българският законодател следва да обмисли сериозно възможността за въздигането в престъпни състави и посегателства, свързани с нарушаването на правата върху домейн имена, като недобросъвестното им регистриране, трафикиране и използване с противоправно намерение за последващата продажба, обръкване на потребителите и/или придобиване на ползи от чужда репутация (познато като *cybersquatting*).⁷⁰

IV. Заключение

Въпреки че домейн имената попадат в групата на *непълноценно* защитените обекти на интелектуална собственост, към настоящия момент българското законодателство съдържа широк кръг от защитни средства, от които засегнатият правен субект, имащ основание за регистрация и ползването на домейн име, би могъл да се възползва. Развитието на обществените отношения обаче налага сериозен ангажимент в близкото бъдеще от страна на законодателя с оглед уреждането поне на принципните положения на получаването на защита на домейн имената. Сред тях би следвало да намери място и правилото, че при конкуренция между права върху различни обекти на интелектуална собственост защита би следвало да получи не първият по време регистрант, а лицето, което действа добросъвестно и по отношение на което е възникнало първото по време правно основание за тяхното придобиване и ползване. Този принцип може да бъде извлечен и към настоящия момент при цялостния преглед на правната уредба.

чение или негова имитация без правно основание, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години и с глоба до десет хиляди лева.“

⁶⁸ Виж в този смисъл Дацов, П. и П. Петров. Престъпления против интелектуалната собственост. С., Сиела (Datsov, P. i P. Petrov. Prestaplenia protiv intelektualnata sobstvenost. S., Siela), 2011, с. 497.

⁶⁹ Пак там, с. 498.

⁷⁰ Пак там, с. 444; Драганов, Ж. Цит. съч., с. 124 – 125; Алексиев, А. Цит. съч., с. 6. *Cybersquatting*-ът обикновено се осъществява чрез регистрация на домейн, идентичен или близък до утвърдена чужда търговска марка.